

Słowa Žemaitaitisa, które wróblem wyleciały, wołem do niego powrócą? »6

Rosyjska opozycja na Litwie »12-13

15 maja Dniem Republiki? »15

Prof. Wnęk o uszczerbku, jaki poniosła Polska wskutek działań ZSRR »18-19

Czy orędzie prezydenta Joe Bidena przeistoczy się w konkretną pomoc?

Prezydent Stanów Zjednoczonych Joe Biden w wygłoszonym w miniony czwartek orędziu do narodu zapewnił o dalszej pomocy dla Izraela i Ukrainy. Wspomnił także o Litwie.

Historyk i politolog Šarūnas Liekis uważa, że przedwcześnie jest zaliczać wygłoszone orędzie do historycznych.

Po powrocie z oficjalnej wizyty w Izraelu Joe Biden, w ubiegłym tygodniu, wygłosił w Gabiniecie Ovalnym orędzie do narodu.

Generalnie było ono zdominowane przez dwa tematy: pomoc Ukrainie, zmagającej się z rosyjską agresją oraz pomoc Izraelowi, który został brutalnie zaatakowany przez bojowników Hamasu ze Strefy Gazy. »4-5

„Każdy mieszkaniec Alanyi wie, co to jest Polska” (cz. 2) »20-21

KE zachęca mieszkańców do zwrotu drobnej elektroniki »28

WOS 2023 Temat II – Unia Europejska

Unia Europejska (UE) jest organizacją międzynarodową, która powstała w 1993 roku po podpisaniu Traktatu z Maastricht, znanego także jako Traktat o Unii Europejskiej. Utworzona wtedy struktura zastąpiła oraz zjednoczyła trzy wcześniejsze instytucje, które razem były określane mianem Wspólnot Europejskich.

W skład tych poprzednich organizacji wchodziły Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), ustanowiona na mocy Traktatu Paryskiego z 1951 roku, a także Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG) oraz Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EURATOM), które powstały na mocy Traktatów Rzymskich z 1958 roku. Aktualnie Unia Europejska liczy 27 państw członkowskich.

Aby UE mogła pełnić swoje funkcje, traktaty wyposażyły ją w stosowne organy. Należą do nich przede wszystkim: Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej, Parlament Europejski, Komisja Europejska oraz Trybunał Sprawiedliwości. Warto dodać, że te trzy ostatnie instytucje mają charakter ponadnarodowy. Oznacza to, że choć zasiadają w nich

obywatele pochodzący z różnych krajów, to mają oni obowiązek kierować się dobrem Unii, jako całości, a nie lojalnością wobec własnego państwa.

Rada Europejska

W skład Rady Europejskiej wchodzi szefowie państw lub rządów każdego kraju UE. Posiedzenia odbywają się zwykle w Brukseli. Rola Rady Europejskiej polega na wyznaczaniu ogólnych kierunków polityki i priorytetów UE oraz na rozwiązywaniu złożonych i delikatnych kwestii, których nie można było rozwiązać na niższym szczeblu współpracy międzyrządowej.

Rada Unii Europejskiej

Inną instytucją unijną jest Rada Unii Europejskiej. W jej

skład wchodzi ministrowie ze wszystkich państw UE, którzy spotykają się, aby przyjmować akty prawne i koordynować politykę w poszczególnych obszarach. Rada Unii Europejskiej uchwała unijne akty prawne, koordynuje ogólną politykę gospodarczą państw członkowskich oraz podpisuje umowy między UE a innymi krajami. Posiedzeniom Rady przewodniczy odpowiedni minister kraju, który wówczas sprawuje prezydencję w Unii Europejskiej. Prezydencja w Radzie UE nie jest wyłaniania w wyborach: sprawuje ją po kolei każde państwo. Oznacza to, że każde państwo członkowskie – duże czy małe – będzie sprawować prezydencję w Radzie. Kadencja przypada co 13 i pół roku.

23.>>

22.>>

Parlament Europejski

Kolejny organ UE to Parlament Europejski – reprezentuje obywateli państw unijnych i składa się obecnie z 705 posłów. Parlamentarzyści są wybierani w wyborach bezpośrednich, które odbywają się co pięć lat. Parlament jest kluczową instytucją UE, ponieważ wybór posłów jest wynikiem woli obywateli.

Komisja Europejska

Jedną z głównych instytucji UE jest Komisja Europejska, której zadaniem jest reprezentowanie i ochrona interesów całej Unii. Komisja przygotowuje wnioski dotyczące nowych aktów prawa europejskiego oraz zarządza bieżącymi sprawami związanymi z polityką UE. W skład Komisji wchodzi jeden komisarz z każdego państwa UE. Przewodniczącą Komisji powierza każdemu komisarzowi określony obszar polityki, takie jak komisarz ds. transportu lub komisarz ds. polityki regionalnej. Najważniejszym zadaniem Komisji jest reprezentowanie i ochrona interesów całej Unii.

Inne organy UE

W ramach struktury organizacyjnej UE istnieje także wiele innych wyspecjalizowanych organów. Jednym z przykładów jest Europejski Bank Centralny, odpowiedzialny za kształtowanie polityki pieniężnej w strefie euro. Oprócz tego, UE posiada organy doradcze, takie jak Komitet Regionów, który reprezentuje interesy samorządów terytorialnych, oraz Komitet Społeczno-Ekonomiczny, w którego skład wchodzi przedstawiciele pracowników i pracodawców.

Prawa obywatela UE

Na koniec warto dodać, że każdy obywatel kraju należącego do UE posiada również obywatelstwo Unii Europejskiej. Z tego faktu wynikają pewne uprawnienia. Przede wszystkim obywatel UE ma prawo do swobodnego przemieszczania się w granicach Unii oraz do przebywania w dowolnym państwie członkowskim. To oznacza także

■ Fot. weyo / AdobeStock

prawo do podejmowania nauki oraz pracy w każdym kraju UE, na takich samych zasadach, jak obywatele tego kraju.

Obywatelstwo unijne wiąże się również z prawem do uczestniczenia w wyborach lokalnych i wyborach do Parlamentu Europej-

skiego w miejscu zamieszkania, nawet w przypadku braku obywatelstwa danego kraju. Dodatkowo obywatele Unii Europejskiej mają prawo zwracania się do instytucji Unii Europejskiej w celu składania skarg, wniosków i uzyskiwania informacji. ■

■ Fot. Svitlana Slychenko